

Zoals iedereen weet startte op 10 maart de Vlaamse Infolijn (0800/30201). Om een idee te krijgen voor welke vragen de infolijn kan doorverwijzen naar het IBW werden in het najaar 1998 gedurende 14 dagen alle vragen om informatie en advies bijgehouden die op het Instituut binnenstroomden via persoonlijke contacten, telefoon, fax, e-mail, brief.

Tijdens deze korte periode waren 167 vragen binnengelopen en ook beantwoord of werd doorverwezen.

Koplopers waren de medewerkers van het visserijonderzoek met liefst 51 vragen, waarvan een belangrijk deel ging over vismigratie en vissterfte, maar ook over exoten (Amerikaanse dwergmeerval) en natuurlijk de Aalscholver.

Op de tweede plaats komt het wildbeheer ss. met 44 vragen. Vragen rond de Vos en de Vossenlintworm waren ze reeds lang gewoon. Nieuwer is het toenemend aantal klachten in verband met de Steenmarter. Exoten komen hier ook aan bod: Halsbandparkieten, Canadese ganzen en Nijl ganzen.

Bij de onderzoekers van de bosboomgenetica waren het vooral vragen rond klonenkeuze bij populierenaanplant en de ermee verbandhoudende bladroestproblemen.

Maar er was ook een duidelijke vraag naar beschikbaarheid van materiaal van autochtone bomen en struiken.

De door de cel bosbescherming georganiseerde persconferentie over de bosvitaliteit in Vlaanderen, die pas achter de rug was, deed de telefoon extra rinkelen. Maar specifieke bezorgdheid in verband met het fenomeen 'eikensterfte' en Sphaeropsis bij onze dennen kan uit de geregistreerde oproepen eveneens afgeleid worden.

GELOOF MIJ NU TOCH,..
IK BEN DE PAASHAAS

RAADSEL OPGELOST !..

De groep standplaatsonderzoek kende de rustigste periode met 9 oproepen.

Voor meerdere vragen diende ook doorverwezen te worden, ondermeer naar de Afdeling Bos en Groen, naar het Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal, het Instituut voor Natuurbehoud, enz.. Maar voor één oproep hebben we toch hard moeten nadenken waar we met de vraag terecht konden. Op 6 oktober liep een telefoontje binnen van een tolkenbureau. Een vriendelijke dame vertelde dat ze naast zich een Turkse man had staan die vroeg waar hij de 'Giant Rabbit' kon kopen, hij wou blijkbaar een kwekerij van deze diersoort opstarten. Hopelijk was de man op zoek naar de Vlaamse Reus, een befaamd Vlaams konijnenras. Maar hoe het tolkenbureau erbij kwam om hiervoor naar het Instituut te bellen blijft een raadsel. (jvs)

Voor wie dit nog niet wist!

De overname van artikelen verschenen in de IBW-nieuwsbrief is wenselijk, mits bronvermelding en voorafgaandelijke contactname met de auteur.

IBW Weetjes

BOSRESERVAAT PUTTEN VAN DE IJZERWEG : een ongekennde rijkdom aan boom- en struiksoorten

Kardinaalsmuts

In 1998 werd, op initiatief van het IBW en de Afdeling Bos en Groen door het Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal een 'cursus Autochtone bomen en struiken' georganiseerd. De lessen werden verzorgd door de grootste kenners op dat vlak (niet toevallig twee Nederlanders): Bert Maes en Chris Rövekamp. Naast een aantal theoretische lessen was ook heel wat praktische oefening op het terrein voorzien.

Zo werd op 10 september een veldoefening georganiseerd in het bosreservaat 'Putten van de IJzerweg', een reservaatje van amper 4.5 ha groot, gelegen aan het Zoet Water in Oud-Heverlee.

Het bosreservaat bestaat uit een vrij steile oosthelling, die deel uitmaakt van de rechterflank van de Dijlevallei. Door dit uitgesproken reliëf komt op een kleine oppervlakte een zeer uitgebreide gradiënt van bostypes voor: een eiken-beukenbos met Adelaarsvaren, Valse salie, Dalkruid en Meiklokje bovenaan, eiken-haagbeukenbos met Gele dovenetel en Grote muur, maar ook Bosbingelkruid, Dasloek en Slanke sleutelbloem op de helling, en aan de voet alluviaal valleibos, een stuk rietveld en elzenbroek. Het spreekt voor zich dat deze grote variatie ook grote potenties inhoudt naar soortenrijkdom aan bomen en struiken. En inderdaad: niet minder dan 61 soorten bomen, struiken en heesters werden door de cursisten op één namiddag gedetermineerd!

Naast een groot aantal aangeplante, algemene soorten en minder gewenste exoten zoals Amerikaanse vogelkers, werden ook een aantal bijzondere - o.a. Mispel, Wilde kardinaalsmuts, Heggeroos en Kruisbes - en zelfs zeer zeldzame soorten gevonden: *Crataegus x kyrtostyla*, Steeliep en Ruwbladige viltroos. Een woordje uitleg hierbij: *Crataegus x kyrtostyla* is een zeer zeldzame kruisingsvorm tussen Koraalmeidoorn en Eenstijlige meidoorn. Opmerkelijk is dat tot nu toe nog nergens in Vlaanderen een wild exemplaar van de Koraalmeidoorn is gevonden. Enkel van deze kruisingsvorm, en van de kruising met de Tweestijlige meidoorn *Crataegus x macrocarpa* zijn tot nu toe enkele exemplaren gevonden.

Rozen zijn een zeer complexe groep met heel wat onderlinge kruisingen, waarbij in onze streken al naargelang van de auteur 5 tot 15 soorten worden onderscheiden. De Ruwbladige viltroos *Rosa pseudocabriuscula* werd tot voor kort niet onderscheiden in Vlaanderen. Vandaar dat ook weinig of geen vindplaatsen van deze soort bekend zijn. Wellicht is deze soort een stuk minder zeldzaam dan de Gewone viltroos *Rosa tomentosa*.

De Steeliep *Ulmus laevis* is een zeer zeldzame boomsoort, die in Vlaanderen de uiterste grens van zijn areaal bereikt. Het is een Midden-Europese soort van alluviaal bossen langs snelstromende beken en rivieren. In Vlaanderen zijn tot nu toe slechts enkele vindplaatsen bekend.

Bomen, struiken en heesters zijn zeker niet altijd even gemakkelijk te determineren. Bovendien worden ze vaak aangeplant. Vandaar dat ze bij planteninventarisaties vaak stiefmoederlijk werden behandeld. Dit verklaart ook waarom de kennis van deze soorten en hun verspreiding nog zeer fragmentair is in ons land. Het voorbeeld van de Putten van de IJzerweg toont echter duidelijk aan dat het zeker de moeite loont om er zich in te verdiepen: een immens onbetreden terrein ligt nog open.

Contactpersoon: Kris Vandekerckhove, tel. (054)43 71 28
e-mail: Kris.Vandekerckhove@lin.vlaanderen.be

IBW Weetjes

Dit jaar wordt in Vlaanderen voor de eerste keer een publieks- en beleidsgerichte campagne ter ondersteuning van de biologische landbouw georganiseerd. Van 31 mei tot en met 6 juni 1999 organiseren het Overlegplatform Biologische Landbouw en de Vlaamse milieukoepel Bond Beter Leefmilieu de eerste Week van de biologische landbouw.

Tijdens deze campagne wil men het grote publiek vertrouwd maken met de troeven van de biologische landbouw en hen aanzetten tot het kopen van biologische producten. Op woensdag 2 juni worden her en der in het Vlaamse land biologische maaltijden geserveerd. Ook het IBW zal op die dag biologisch smullen. We verwennen onszelf met biologisch brood en dito beleg met een fris biologisch biertje of fruitsap. (dd)

In de IBW-serres wordt dit jaar ook een experiment opgestart om na te gaan of de populieren en wilgen vrij van ongedierte (bladluizen,...) kunnen worden gehouden door middel van biologische bestrijding, d.i. met behulp van van nematoden, sluipwespen,... Meer daarover zeker in een volgende nieuwsbrief. (Bm)

wat voor vis is dat?

De 'Agfa-chromapress': voor velen wellicht een onbekend

iets dat de nieuwsgierigheid wekt door zijn vermelding onderaan pagina 4 van onze nieuwsbrief. Om deze nieuwsgierigheid te bevredigen dit kort artikeltje. Het IBW zou geen wetenschappelijk instituut zijn indien het ook voor zijn drukwerk niet op zoek zou gaan naar de nieuwste technieken. De logistieke dienst van de Vlaamse gemeenschap is de fiere bezitter van dergelijke technische hoogstandjes.

Eén ervan is de chromapress, te omschrijven als een digitale drukker in kleur, voornamelijk bedoeld om kleinere oplagen te drukken en om gepersonaliseerd te printen. Door het gebruik van digitale technieken worden computerbestanden rechtstreeks gedrukt. Daardoor wordt, in vergelijking met de klassieke offsetdruk, niet alleen veel tijd

en materiaal bespaard, maar worden ook heel wat milieubelastende fazen van drukvoorbereiding overbodig gemaakt. In de praktijk wilt dit zeggen dat wij de in Geraardsbergen volledig digitaal opgemaakte IBW-Nieuwsbrief via e-mail doorsturen naar de dienst Logistiek, digitale drukkerij (geen verplaatsingen meer van en naar de werkplaats). Wanneer de IBW-mail bij de groep Lay-out van de sectie Kopie aangekomen is, wordt hij via het intern netwerk naar het brein van de Agfa-chromapress doorgestuurd; daar wordt ook de definitieve opmaak van het document ingesteld. Eens dat voor mekaar, kan - volgens een wachtlijst - het printen beginnen. Bij de groep Afwerking wordt de laatste hand gelegd aan het document (snijden, plooiën, enz...). Uiteindelijk wordt de opdrachtgever via het secretariaat ervan verwittigd dat het drukwerk kan opgehaald worden. Dit ganse procédé kan in principe op een paar uur volbracht worden met als resultaat een nieuwsbrief zoals hij nu voorligt. Naast tijdsbesparing - de klassieke offsetdruk neemt voor een gelijkaardige opdracht enkele dagen in beslag - heeft dit toestel ook nog enkele andere troeven. Zo bereikt het, dankzij de papierconditionering, sneller een regimetoestand waardoor het aantal aanloopdrukken sterk gereduceerd wordt, met een papierbesparing tot gevolg. Het drukken zelf gebeurt met het electrofootografisch procédé en droge kleurtoners (drum en droge poeders), waardoor geen drukplaten meer vereist zijn en de emissie van solventen wordt geëlimineerd.

Deze wijsheid heeft als bron: 'Het milieudossier Chromapress door G. Wouters i.o.v. Agfa Gevaert nv', samengevat door Filip Coopman en Gilbert van Hauwermeiren.

